

Zpráva veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí o činnosti za 4. čtvrtletí roku 2025

Informujeme Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o své činnosti podle § 24 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 1c odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.

A. Ombudsman.....	4
A.1 Přehled o činnosti ombudsmana	4
A.1.1 Činnost ombudsmana v číslech.....	4
A.1.2 Konference, kulaté stoly a školení.....	5
A.1.3 Mezinárodní spolupráce	6
A.2 Zvláštní oprávnění ombudsmana	6
A.2.1 Legislativní doporučení a připomínková řízení.....	6
A.2.2 Řízení před Ústavním soudem.....	9
A.3 Ochrana a prosazování základních práv a svobod	10
A.3.1 Zapojení veřejnosti do výběru lidskoprávních témat	10
A.3.2 Zprávy, stanoviska a doporučení	10
A.4 Vyřizování podnětů a jiná šetření postupu úřadů.....	11
A.4.1 Zbytečné papírování – úřad si říkal o údaje, které už dávno měl (sp. zn. 2397/2024/VOP)	11
A.4.2 Ochránce přiměl úřad práce, aby přepočítal a navýšil doplatek na bydlení (sp. zn. 715/2025/VOP)	11
A.4.3 Ombudsman dosáhl zrušení nezákonné pokuty uložené policií (sp. zn. 1634/2025/VOP)	12
A.4.4 Ochránce upozornil OSPOD, že odebrání dítěte z péče rodiče je krajní řešení (sp. zn. 5383/2023/VOP)	12
A.4.5 Ombudsman pomohl rozkrýt špatnou atmosféru v dětském domově (sp. zn. 846/2025/VOP, 1035/2025/VOP a 1558/2025/VOP)	13
A.5 Návštěvy zařízení a sledování vyhoštění	13
A.5.1 Systematické návštěvy a sledování vyhoštění.....	14
A.5.2 Nevhodné prostory negativně ovlivňují atmosféru v Dětském domově Mladá Boleslav (sp. zn. 2/2025/NZ)	14
A.5.3 Ochránce se připravuje na nový mandát	15
A.5.4 Jednání s polskými kolegy	15
A.6 Prosazování práva na rovné zacházení a na volný pohyb občanů EU.....	16
A.6.1 Ochránce vyjasnil povinnosti školy ve vztahu k žákyni s diabetem (sp. zn. 15896/2022/VOP)	16
A.6.2 Ombudsman upozornil na diskriminační pravidla města týkající se vyhrazeného parkování (sp. zn. 1779/2025/VOP)	17
A.6.3 Město nemusí souhlasit se zřízením vyhrazeného parkoviště, pokud má žadatel vlastní garáž (sp. zn. 2928/2025/VOP)	17
A.6.4 Zásadní pracovní jednání	18

A.6.5	Osvěta.....	18
A.6.6	Konference, kulaté stoly a školení.....	18
A.6.7	Mezinárodní spolupráce	18
A.7	Ochrana a prosazování práv lidí se zdravotním postižením	19
A.7.1	Zasedání poradního orgánu.....	19
A.7.2	Zprávy, stanoviska a doporučení	20
A.7.3	Spolupráce s Výborem OSN pro práva osob se zdravotním postižením a mezinárodní spolupráce	20
A.7.4	Spolupráce s lidmi s postižením, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty	21
A.7.5	Konference, kulaté stoly a školení.....	21
A.7.6	Osvěta.....	22
	Tisková konference k projektu „Výtahy do škol“	22
B.	Dětský ombudsman.....	22
B.1	Činnost dětského ombudsmana v číslech.....	23
B.2	Zvláštní oprávnění dětského ombudsmana	23
B.2.1	Legislativní doporučení a připomínková řízení.....	23
B.2.2	Řízení před Ústavním soudem.....	25
B.3	Ochrana a prosazování práv dítěte	26
B.3.1	Zapojení veřejnosti do výběru témat	26
B.3.2	Návštěvy dětských zařízení a nepřijatelnosti tělesného a psychického trestání dětí	26
B.3.3	Zprávy, stanoviska a doporučení	27
B.3.4	Mezinárodní spolupráce	27
B.3.5	Ostatní spolupráce	27
B.3.6	Konference, kulaté stoly a školení.....	28
B.3.7	Osvěta.....	28
B.4	Vyřizování podnětů a jiná šetření postupu úřadů a jiných subjektů	28
B.4.1	Dětský ombudsman pomohl dívce zorientovat se v tíživé situaci (sp. zn. 370/2025/DO)	28
B.4.2	Dětský ombudsman vytkl OSPOD nedostatečnou komunikaci s dítětem (sp. zn. 79/2025/DO)	29

A. Ombudsman

A.1 Přehled o činnosti ombudsmana

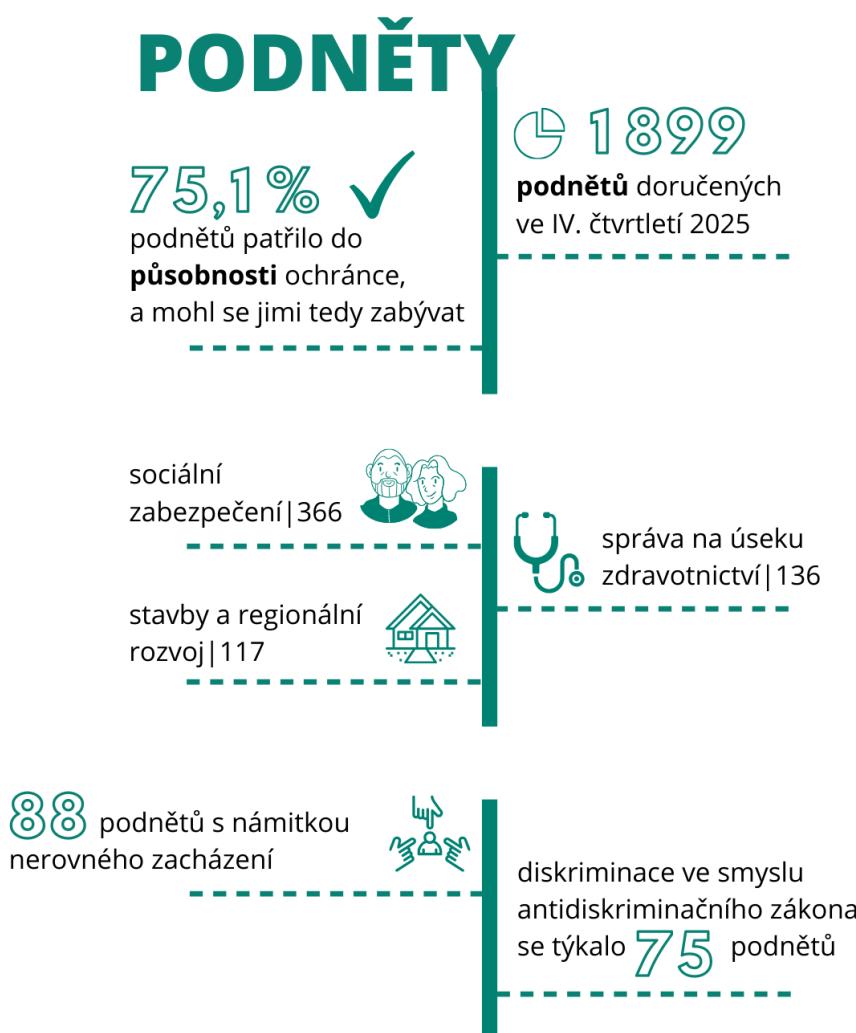
A.1.1 Činnost ombudsmana v číslech

Ve 4. čtvrtletí 2025 ochránce obdržel celkem **1899** podnětů (o 108 více než loni ve stejném období). Podíl podnětů v působnosti (**75,14 %**) se drží nad průměrem roku 2024 (73 %). Nejvíce podnětů se tradičně týkalo sociálního zabezpečení (366), dále správy na úseku zdravotnictví (136) a staveb (117).

V **88** podnětech lidé namítli nerovné zacházení, z toho **75** se týkalo diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona. V **17** případech ochránce také poskytl informace a analýzy týkající se diskriminace mezinárodním subjektům či vnitrostátním orgánům (mimo jiné k otázce přístupu lidí s postižením k pracovnímu uplatnění nebo promlčení v diskriminačních sporech).

Ochránce navštívil **7 zařízení** (včetně dětské psychiatrické kliniky, diagnostického ústavu či policejní cely). Dále sledoval **1 vyhoštění** cizince.

Počty podnětů ilustruje následující obrázek:

A.1.2 Konference, kulaté stoly a školení

Datum	Název akce	Druh akce	Forma
1. října 2025	Nezaměstnaní a úřad práce	Kulatý stůl	Prezenční
16. října 2025	Daňová exekuce	Seminář	Prezenční
17. října 2025	Dopad insolvenčního řízení do správy místních poplatků a jiných veřejnoprávních pohledávek	Seminář	Prezenční
6. listopadu 2025	Výkon státní správy na malých obcích	Konference	Prezenční
13. a 14. listopadu 2025	Aktuální otázky uprchlického a cizineckého práva	Konference	Kombinovaná
28. listopadu 2025	Kam směřuje znalecká agenda?	Konference	Prezenční
8. prosince 2025	Mezi svobodou a péčí. Diskuze o procesní ochraně zranitelných osob v detenčním řízení.	Kulatý stůl	Prezenční
9. prosince 2025	Ochrana ukrajinských dětí: od identifikace rizik po příjezd k systematické podpoře	Školení	Prezenční
11. prosince 2025	Ochrana ukrajinských dětí: od identifikace rizik po příjezd k systematické podpoře	Školení	Prezenční
12. prosince 2025	Společně za dostupnou péčí o dospělé s poruchou polykání. Role a možnosti klinického logopeda	Kulatý stůl	Prezenční
16. prosince 2025	Počítání lhůt pro správu místních poplatků a daňovou exekuci	Seminář	Distanční

A.1.3 Mezinárodní spolupráce

Zástupce ombudsmana přijal pozvání k účasti na říjnové mezinárodní konferenci ke 30. výročí ustanovení maltského ombudsmana. Účastníci konference se zabývali současnými úkoly ombudsmanů. Jedním z nich je prosazování kvalitní veřejné správy. Zástupce ombudsmana na konferenci prezentoval naše zkušenosti s vytvořením a používáním katalogu principů dobré správy a též naše aktuální snahy směřující k jeho aktualizaci.

V listopadu se zástupce ombudsmana zúčastnil valného shromáždění Evropské sítě národních lidskoprávních institucí a konference Evropské sítě ombudsmanů pořádané evropskou ombudsmankou. Konference se zaměřila na oblasti, ve kterých ombudsmani kontrolují dodržování evropského práva, a na možnosti prohloubení jejich spolupráce při těchto aktivitách. Zástupce ombudsmana byl zpravodajem jednoho z tematických workshopů zaměřeného na nové úkoly ombudsmanů v oblasti migrace a azylu – především na nezávislé sledování procesu prověřování cizinců při jejich vstupu na území státu podle nových evropských pravidel týkajících se migrace.

A.2 Zvláštní oprávnění ombudsmana

A.2.1 Legislativní doporučení a připomínková řízení

Shovívavější přístup úřadů práce¹

Nezaměstnaní si v minulosti nemohli dovolit zapomenout na žádnou ze svých schůzek na úřadu práce. Jakmile se nedostavili a nedoložili vážný důvod, který jim ve schůzce zabránil, úřad je automaticky vyřadil z evidence. V důsledku toho za ně přestal stát hradit zdravotní pojištění. Na přílišnou tvrdost takového pravidla upozorňoval během svého působení každý z ombudsmanů. Zapsat si špatně datum nebo jednou na schůzku zapomenout totiž může každý.

Zákon nově projevuje pochopení vůči lidské chybě. Dříve úřady práce trvaly na doložení pádných důvodů, kdykoli evidovaný člověk nepřišel ve stanovený termín. Omluvenkou mohly být jen závažné okolnosti, jako například zdravotní důvody nebo péče o malé dítě. Úsilí ombudsmana se nyní promítlo do zákona. Od 1. října roku 2025 je zákon benevolentnější. První zmeškanou schůzku za období dvanácti měsíců po sobě uchazeči o zaměstnání toleruje.

¹ Tisková zpráva ze dne 16. října 2025, dostupná z https://www.ochrance.cz/aktualne/jedna_zmeskana_schuzka_s_uradem_prace_uz_zadna_katastrofa-_o_zmenu_postupne_usilovali_vsichni_dosavadni_ombudsmani/.

Připomínky k novele katastrálního zákona

Ochránce novelu přivítal jako významný posun, zejména pokud jde o poskytování údajů z katastru nemovitostí a jejich ochranu. Uvedl však také několik výhrad, zejména k ustanovením, která mohou vést k nepřiměřeným zásahům do práv vlastníků nebo k právní nejistotě.

Výhrady směřoval mimo jiné k omezením při poskytování údajů z katastru, zejména k požadavku uvádět právní důvod žádosti, který je podle něj v rozporu s principem katastru jako veřejného seznamu. Zároveň doporučil zvážit rozšíření zákonného vymezení účelů katastru tak, aby výslovně pokrývalo i legitimní činnost médií. Dále zpochybnil smysl povinnosti vlastníka hlásit změny údajů do 30 dnů, pokud je tato povinnost v některých případech nesplnitelná a nelze za její nesplnění uložit sankci. Upozornil rovněž na příliš obecné vymezení důvodů pro obnovu katastrálního operátu novým mapováním, které by mohlo vést k nutnosti provést obnovu na většině území. Kritizoval také nesoulad navrhované úpravy zjišťování hranic s prováděcí vyhláškou.

Připomínky k návrhu zákona o umělé inteligenci

Ombudsman upozornil, že návrh zákona o umělé inteligenci nedostatečně zajišťuje personální, odborné a finanční kapacity Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí, přestože jí ukládá klíčovou roli v ochraně základních práv podle Aktu o umělé inteligenci.² Tento Akt klade velký důraz na potřebu chránit základní práva. Bez dostatečných kapacit však bude ochrana jen povrchní; přislíbený jeden plný úvazek považuje za naprosté minimum.

Vyjádření k poslaneckému návrhu na změnu zákona o obcích

Účelem poslaneckého návrhu bylo umožnit spolupracujícím obcím zřídit společnou obecní policii a připravit společenství obcí na výkon přenesené působnosti v oblasti veřejného opatrovnictví. Ochránce záměr uvítal, neboť může ulevit malým obcím. Upozornil však na jeho nedostatečnou propracovanost a s ní spojené možné negativní dopady na práva opatrovanců.

Ochránce dlouhodobě upozorňuje na to, že Česká republika nemá zcela funkční a ucelenou právní úpravu podpory v rozhodování, včetně podpůrných opatření podle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Nepovažuje proto za vhodné upravovat pouze převod výkonu veřejného opatrovnictví na společenství obcí. Je potřeba komplexně revidovat celý systém podpůrných opatření, včetně určení odpovědného gestora za tuto oblast, aby lidé se sníženou schopností právně jednat

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci a mění nařízení (ES) č. 300/2008, (EU) č. 167/2013, (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 a (EU) 2019/2144 a směrnice 2014/90/EU, (EU) 2016/797 a (EU) 2020/1828 (Akt o umělé inteligenci).

dostali vhodnou podporu. Dále upozornil na nejasný postup převodu výkonu veřejného opatrovnictví, chybějící pravidla pro zajištění účasti opatrovanců na převodu výkonu opatrovnictví a na nedostatečnou provázanost s dalšími právními předpisy. Vládě proto doporučil, aby k návrhu přijala nesouhlasné stanovisko.

Připomínky k Sociálnímu klimatickému plánu³

Ochránce předložil připomínky k návrhu Sociálního klimatického plánu, který bude klíčový pro Českou republiku při čerpání evropských dotací na zmírnění dopadů nového systému emisních povolenek ETS2.

Ombudsman ocenil záměr plánu, zároveň však upozorňuje na několik zásadních rizik. Především plán dostatečně nereaguje na zavedení nové dávky státní sociální pomoci (tzv. superdávky), která neumožňuje pružně reagovat na skokové zdražení energií a na vysoké nedoplatky. V oblasti bydlení ombudsman žádá právní záruky proti zvyšování nájemného u dotovaných rekonstrukcí a zajištění náhradního ubytování během oprav. Kritizuje také úzkou definici zranitelnosti založenou jen na příjmu, která opomíjí osoby čelící diskriminaci nebo bariérám na trhu s bydlením, jako jsou senioři, lidé s postižením či lidé opouštějící ústavy. Současně požaduje nastavit financování tak, aby nejchudší domácnosti nemusely prokazovat vlastní spoluúčast, na kterou nemají prostředky; řešením by byla podpora až do výše 100 % nákladů.

Připomínky k návrhu Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2026–2030⁴

Ochránce se v posledním čtvrtletí účastnil řady jednání k Národnímu plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2026–2030 (Národní plán) s cílem, aby plán obsahoval taková opatření, která skutečně přispějí k narovnání příležitostí lidí s postižením a budou v souladu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením. Některá dohodnutá opatření však předložený návrh neobsahoval, případně je neobsahoval v dojednaném znění. Na nedostatky proto ochránce upozornil v připomínkách.

Připomínky se týkaly například nedostatečných opatření k zajištění přístupnosti staveb, dopravy a pozemních komunikací pro lidi s postižením, výše příspěvku na péči tak, aby odpovídal potřebám lidí, nutnosti transformace sociálních služeb pro lidi s postižením na služby komunitního charakteru, podpory dětí s postižením ve vzdělávání a také zaměstnávání lidí s postižením.

³ Celý text připomínek je dostupný v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezeno/Edit/14124>.

⁴ Celý text připomínek je dostupný v Evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezeno/Edit/14120>.

Ombudsman připomínkoval 7
právních předpisů a jiných dokumentů
za IV. čtvrtletí 2025.

V rámci toho uplatnil 82 dílčích
připomínek – argumentů.

Nejvíce dílčích připomínek měl k Plánu
podpory ZTP, celkem 49.

Dále připomínkoval např.

 katastrální zákon,

 sociální klimatický plán,

 zákon o obcích

○○○ a další.

A.2.2 Řízení před Ústavním soudem

Dvojí zápis pro ukrajinské děti

V září se ombudsman společně s dětským ombudsmanem připojili k návrhu senátorů, aby Ústavní soud zrušil možnost zvláštních zápisů do prvních tříd pro ukrajinské děti. Ty ředitelům škol umožňovaly zorganizovat zápis ukrajinských dětí později než zápis všech ostatních českých i zahraničních dětí. Napadená ustanovení považovali ombudsman a dětský ombudsman za protiústavní a diskriminační. Ústavní soud v prosinci 2025 návrhu vyhověl.⁵

Nižší odměny ustanovených opatrovníků

Ústavní soud vyhověl také dalšímu návrhu ochránce, a to na zrušení části advokátního tarifu, která stanovovala nižší tarifní hodnotu pro úkony ustanovených opatrovníků

⁵ Tisková zpráva ze dne 17. prosince 2025, dostupná z https://www.ochrance.cz/aktualne/ustavni_soud_zrusil_oddeleni_zapisy_prvnacku_z_ukrajiny_a_cast_tarifu_pro_advokaty_v_rolu_ustanovenych_opatrovniku_-_obe_rozhodnuti_ombudsman_vita/.

zranitelných osob než za jiné advokátní služby. Zástupce ochránce na pří té příležitosti upozornil, že je třeba, aby i advokáti při výkonu funkce opatrovníka člověka ve zranitelném postavení aktivně obhajovali jeho zájmy a nepostupovali v řízeních pouze formálně, jak se někdy stává. Právě kvalitní výkon funkce opatrovníka si plně zaslouží odpovídající odměnu.⁶

A.3 Ochrana a prosazování základních práv a svobod

Od 1. července 2025 ochránce chrání a prosazuje základní práva a svobody například tím, že systematicky sleduje a hodnotí jejich naplňování, provádí výzkumy, vydává zprávy, stanoviska a doporučení nebo zvyšuje povědomí o těchto právech ve společnosti.

A.3.1 Zapojení veřejnosti do výběru lidskoprávních témat

Ochránce vyhodnocuje informace o systémových problémech týkajících se naplňování lidských práv a fungování úřadů v České republice. O spolupráci v této souvislosti požádal i občanskou veřejnost.⁷ V listopadu a prosinci 2025 sbíral podněty o témaech, se kterými se potýkají jednotliví lidé či neziskové organizace. Odpovědi bylo možné ochránci zasílat prostřednictvím webového formuláře, ale také například ve formě videonahrávky ve znakovém jazyce. Cílem byla maximální přístupnost pro všechny. Celkem ochránce obdržel přes 700 námětů. Ty mu pomohou zmapovat situaci v České republice. Náměty využije pro další úvahy o prioritách své činnosti v dalších letech. Podklady z této aktivity bude moci využít pro své rozhodování i dětský ombudsman.

A.3.2 Zprávy, stanoviska a doporučení

Ochránce poskytl Ministerstvu průmyslu a obchodu své vyjádření⁸ v souvislosti s přípravou Rámcové pozice České republiky k tzv. AI omnibusu, který navrhla Evropská komise.⁹ Jedná se o souhrnný digitální balíček k regulaci umělé inteligence. Ochránce se připojil ke stanovisku Evropské sítě národních lidskoprávních institucí a Evropské sítě orgánů pro rovné zacházení. Ochránce označil návrh Evropské komise na změnu Aktu o umělé inteligenci předtím, než nabude plné účinnosti, za předčasný. U některých změn hrozí oslabení úrovně ochrany práv občanů. Dále ochránce upozornil třeba na rizika týkající se změkčení podmínek pro fungování tzv. vysoko

⁶ Tisková zpráva ze dne 17. prosince 2025, uvedená v poznámce 4.

⁷ Tisková zpráva ze dne 4. listopadu 2025, dostupná z https://www.ochrance.cz/aktualne/vidite_problem_ktery_by_nemel_zustat_bez_povsimnuti_podelte_se_s_nami_o_temata_ktera_podle_vas_potrebují_pozornost_ombudsmana_ci_detskeho_ombudsmana/.

⁸ Vyjádření je dostupné v evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/14122>.

⁹ Podrobnosti jsou uvedené zde: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-omnibus-ai-regulation-proposal>.

rizikových AI systémů, rozšíření okruhu subjektů zpracovávajících citlivé osobní údaje v AI systémech, změny definice osobního údaje či rozšíření možnosti automatizovaného (AI) rozhodování na jiné než nezbytné případy (např. ve smluvních vztazích typu zaměstnávání nebo bydlení).

A.4 Vyřizování podnětů a jiná šetření postupu úřadů

Veřejný ochránce práv již od roku 2001 chrání osoby před nezákonním či jinak nesprávným jednáním nebo nečinností správních úřadů. Má právo nahlížet do spisů, žádat úřady o vysvětlení a může vést místní šetření. Zjistí-li pochybení úřadu, doporučuje opatření k nápravě, rozhodnutí úřadu nemůže zrušit ani nahradit.

A.4.1 Zbytečné papírování – úřad si říkal o údaje, které už dávno měl (sp. zn. 2397/2024/VOP)¹⁰

Obce mohou osvobodit od placení poplatku ze psů některé poplatníky, například seniory. Poplatníci ale musí svůj nárok včas ohlásit, jinak o možnost osvobození přijdou. Úřad by je však neměl nutit k ohlašování údajů, které už má ve svých evidencích (§ 14a odst. 5 zákona o místních poplatcích).

Obec zavedla osvobození od placení poplatku pro lidi starší 70 let. Žena, která se na ombudsmana obrátila, splňovala věkovou podmínu. Přesto jí úřad odmítl osvobození přiznat. Zdůvodnil to tím, že neohlásila svůj věk. Stejně postupoval i vůči dalším lidem.

Ochránce upozornil, že postup úřadu nedává smysl. Ten musí znát věk poplatníků, pokud poplatek spravuje, a neměl by po lidech žádat informace, které už má. Takový požadavek zbytečně narušuje důvěru v rozumný a ohleduplný výkon veřejné správy. Po opakovaném upozornění ombudsmana úřad ustoupil a přiznal osvobození všem poplatníkům, kteří dovršili 70 let.

A.4.2 Ochránce přiměl úřad práce, aby přeypočítal a navýšil doplatek na bydlení (sp. zn. 715/2025/VOP)¹¹

Bydlí-li v jednom bytě osoby, které nevedou společnou domácnost, určí úřad práce náklady na bydlení za celý byt a vypočte podíl z těchto nákladů připadající na žadatele o doplatek na bydlení.

¹⁰ Zpráva o šetření je dostupná v evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/14112>.

¹¹ Zpráva o šetření je dostupná v evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/14094>.

Muž a jeho spolubydlící sdíleli byt, měli však oddělené domácnosti. V této situaci muž požádal úřad práce o doplatek na bydlení. Dostal jej, ale zdál se mu příliš nízký. K úhradě nákladů na bydlení nestačil. Muž proto požádal ombudsmana, aby částku prověřil.

Ochránce zjistil, že úřad počítal jen s náklady na jednu místo, místo aby vzal v potaz celý byt a rozdělil náklady mezi oba obyvatele. Ministerstvo práce a sociálních věcí pak chybně rozhodnutí úřadu potvrdilo.

Úřady nakonec daly ombudsmanovi za pravdu a doplatek na bydlení muži zvýšily.

V říjnu 2025 muž ombudsmanovi potvrdil, že mu již navýšenou částku doplatili.

A.4.3 Ombudsman dosáhl zrušení nezákonné pokuty uložené policií (sp. zn. 1634/2025/VOP)¹²

Policie ČR musí dát adresátovi výzvy dostatek času na splnění povinnosti. Lhůta nemůže běžet dříve, než je výzva považována za doručenou.

Policie ČR (krajské ředitelství) vyzvala provozovatele ubytovacího zařízení, aby předložil domovní knihu. Výzvu poslala do datové schránky. Za doručenou ji považovala dne 19. 11. 2024, ale už na následující den stanovila termín, kdy se měl provozovatel s knihou dostavit na služebnu. Provozovatel se o výzvě dozvěděl až později, a požadavek proto nesplnil. Policie mu za to ve správném řízení uložila pokutu.

S postupem policie ochránce nesouhlasil a obrátil se na Policejní prezidium. Upozornil, že provozovatel neměl dostatečný časový přestup ke splnění povinnosti. Nadřízený orgán, Ředitelství služby cizinecké policie, dal ochránci za pravdu a rozhodnutí o pokutě zrušil. V říjnu 2025 pak policie v důsledku zrušení rozhodnutí částku uhrazenou na pokutu provozovateli vrátila. S tím, že je třeba poskytnout ke splnění povinnosti dostatek času, policie navíc seznámila všechny policisty cizinecké policie, jakož i další správní orgány policie.

A.4.4 Ochránce upozornil OSPOD, že odebrání dítěte z péče rodiče je krajní řešení (sp. zn. 5383/2023/VOP)¹³

Pokud OSPOD vyhodnotí dítě jako ohrožené z důvodu fyzického trestání, má zároveň ihned rodiči doporučit či nařídit odbornou poradenskou pomoc.

¹² Zpráva o šetření je dostupná v evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezeny/Edit/13808>.

¹³ Zpráva o šetření je dostupná v evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezeny/Edit/13884>.

Na ochránce se obrátila matka, protože chtěla získat zpět do péče svého 13letého syna. Byl jí odebrán kvůli nepřiměřenému fyzickému trestání. Matka sama přiznávala, že jej neumí výchovně zvládnout. OSPOD chlapce nejprve označil za ohroženého a později dokonce podal na matku trestní oznámení.

Soud chlapce svěřil do péče dětského domova. Poté OSPOD matku propojil se střediskem výchovné péče, kde se naučila lépe řešit vypjaté situace. Chlapec se tak po několika měsících mohl vrátit zpátky domů.

Ochránce upozornil OSPOD, že odbornou pomoc měl matce doporučit okamžitě, jakmile chlapce vyhodnotil jako ohroženého. Tím mohl předejít vyhroceným incidentům a odebrání dítěte. Jedná se o jeden z více případů ombudsmana, které ukazují na potřebu včasné prevence a podpory ohrožené rodině tak, aby nemuselo dojít k odebrání dítěte či jinému závažnému zásahu do rodinného života.

A.4.5 Ombudsman pomohl rozkrýt špatnou atmosféru v dětském domově (sp. zn. 846/2025/VOP, 1035/2025/VOP a 1558/2025/VOP)

Dětský domov musí vytvářet podmínky podporující sebedůvěru dětí a rozvíjející citovou stránku jejich osobnosti. Dále musí s dětmi zacházet v zájmu plného a harmonického rozvoje jejich osobnosti.

V dětském domově došlo k výraznému narušení atmosféry v důsledku působení jedné z vychovatelek a jejího konfliktního odchodu. Překračovala profesní hranice, zneužívala svoji moc a vytvářela nerovné podmínky mezi dětmi. Vyostřily se také vztahy mezi dospělými, což mělo nepříznivý dopad také na děti.

Ombudsman vyhodnotil, že domov nevytváří stabilní a bezpečné prostředí podporující zdravý rozvoj dětí. Výrazná stopa bývalé vychovatelky nadále ovlivňuje vztahy a chování dětí i dospělých. Vedení domova situaci nezvládlo včas ani dostatečně odborně ošetřit.

Ombudsman vedení domova doporučil, aby zajistilo odbornou pomoc pro děti i dospělé. Vedení domova jej vyslyšelo. V navazující komunikaci během podzimu 2025 pak vedení domova ombudsmana ubezpečilo, že se atmosféra v domově změnila k lepšímu.

A.5 Návštěvy zařízení a sledování vyhoštění

Od roku 2006 je ombudsman národním preventivním mechanismem podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Systematicky navštěvuje zařízení pro osoby omezené na svobodě z moci úřední i v důsledku závislosti na poskytované péči. Svá zjištění a doporučení zobecňuje v souhrnných zprávách z návštěv a formuluje standardy

zacházení. Předkládá je samotným zařízením a jejich zřizovatelům a systémová doporučení ústředním orgánům státní správy. Od roku 2011 ombudsman rovněž sleduje zajištění cizinců a výkon správního vyhoštění.

A.5.1 Systematické návštěvy a sledování vyhoštění

Ochránce ve čtvrtém čtvrtletí provedl 7 systematických návštěv zařízení. Konkrétně prověřil podmínky v těchto zařízeních:

- Policejní cely Čimelice
- Policejní cely Písek
- neregistrovaná sociální služba v Kyjově
- zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
- diagnostický ústav
- dětská psychiatrická klinika
- dětský domov se školou

Ochránce rovněž sledoval průběh správního vyhoštění jednoho cizince ze zařízení pro zajištění cizinců do Moldavska. Monitoring zahrnoval jak přípravnou fázi vyhoštění, tak samotnou cestu až do předání cizince na letišti v Kišiněvě. Vyhoštění proběhlo dle standardů a za plné spolupráce cizince.

Tělesné a psychické trestání dětí v ústavní péči

Návštěvy dětských zařízení provedl ombudsman s dětským ombudsmanem, aby společně prověřili podmínky, v jakých děti žijí. Při některých návštěvách zjistili fyzické a psychické trestání dětí ze strany pečujících zaměstnanců. Setkali se s vyhrožováním, křikem i fackami. O svých zjištěních informovali v několika případech OSPOD a zřizovatele daného zařízení. V závažnějších situacích podali trestní oznámení.¹⁴

A.5.2 Nevhodné prostory negativně ovlivňují atmosféru v Dětském domově Mladá Boleslav (sp. zn. 2/2025/NZ)¹⁵

V únoru 2025 navštívil ombudsman Dětský domov Mladá Boleslav. Během návštěvy zaznamenal stížnosti dětí na fyzické trestání ve formě klečení, příp. stání na hanbě a používání facek. S danými poznatky se obrátil na orgány činné v trestním řízení. K prošetření situace a poučení zaměstnanců o nepřípustnosti fyzického trestání dětí vyzval také samotné zařízení. Velkou roli v atmosféře mezi dětmi i personálem však nepochybně hrají nevhodné prostory, ve kterých zařízení sídlí. Vnitřní členění budovy

¹⁴ Tisková zpráva ze dne 21. října 2025, dostupná z https://www.ochrance.cz/aktualne/telesne_a_psychicke_trestani_deti_v_ustavní_peći_naprosto_neprijatelne_varuje_zastupce_detskeho_ombudsmana_a_podava_trestni_oznameni/.

¹⁵ Zpráva z návštěvy zařízení je dostupná v evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezeno/Edit/14090>.

totíž zařízení neumožňuje vybudovat samostatné prostory pro jednotlivé rodinné skupiny. Děti i vychovatelé tak musí fungovat neustále v jedné velké skupině, což je častým zdrojem konfliktů a náročných situací.

Ombudsman se proto obrátil na Středočeský kraj jako zřizovatele zařízení, aby zařízení přesunul do vhodnějších prostor. Praxe, kdy má každá rodinná skupina k dispozici vlastní stavebně oddělené prostory, je dnes standardem v dětských domovech napříč státem. Pokud by i děti v zařízení mohly žít v „bytových jednotkách“ v menším počtu, výskyt konfliktních situací by se velmi pravděpodobně snížil. Středočeský kraj nám sdělil, že dlouhodobě usiluje o zkvalitnění podmínek v dětských domovech. Podle koncepce jejich deinstitucionalizace a transformace¹⁶ však zařízení má přijít na řadu až mezi lety 2028–2030.

Vedení domova zatím na základě návštěvy ombudsmana a jeho zjištění přijalo několik opatření ke zlepšení situace. Během podzimu 2025 doplnilo, že zajistilo mimo jiné vzdělávání personálu v řadě oblastí, včetně zvládání konfliktních situací, práce s agresí či syndromu vyhoření. Přijatá opatření by měla přispět ke zkvalitnění péče o děti v zařízení do doby nezbytného přesunu do vhodnějších prostor.

A.5.3 Ochránce se připravuje na nový mandát

Nová evropská pravidla rozšířila monitorovací mandát veřejného ochránce práv. Počínaje 12. červnem 2026 ochránce začne sledovat proces prověřování cizinců po jejich vstupu na území České republiky.

Tento proces se nebude týkat všech příchozích – prověřování podstoupí pouze osoby, které vstoupily bez platného povolení či dokladu a jsou zadrženy na letišti nebo jinde na našem území. Prověřování zahrnuje identifikaci, zdravotní a bezpečnostní kontroly a také základní posouzení případních zvláštních potřeb dané osoby. Tyto kroky bude koordinovat cizinecká policie, a to v poměrně krátkých lhůtách — do 7, případně 3 dnů. Cílem prověřování je určit další postup vůči cizinci.

Úkolem ochránce bude dohlížet na to, aby všechny kroky prověřování probíhaly v souladu se stanovenými standardy a aby byly řádně zohledněny okolnosti příjezdu i osobní situace jednotlivých cizinců. Zároveň bude přijímat podněty související s průběhem či výsledky tohoto procesu. Již nyní proto jedná s dotčenými institucemi a připravuje pravidla, která mu umožní novou monitorovací činnost vykonávat efektivně a přínosně jak pro cizince, tak pro všechny zapojené orgány.

A.5.4 Jednání s polskými kolegy

Ochránce v Brně přivítal na studijní návštěvě kolegy od polského ombudsmana, kteří také kontrolují zařízení, kde jsou lidé omezeni na osobní svobodě. Předmětem setkání

¹⁶ Dostupné z: stredoceskykraj.cz.

bylo zaškolení polských kolegů do provádění dohledu nad nuceným navracením cizinců, což je nový úkol, který polský ombudsman začne vykonávat. Český ochránce má s tímto typem dohledu zkušenosti již od roku 2011.

Diskutovali také o kontrolách ženských věznic, které český a polský ombudsman aktuálně provádějí. Zjistili, že v Polsku je stejně jako v Česku možné umístit matku i s novorozeným dítětem do vězení (pakliže je to vhodné a neexistuje lepší varianta).

A.6 Prosazování práva na rovné zacházení a na volný pohyb občanů EU

V roce 2009 byl ochránce pověřen rolí národního orgánu pro rovné zacházení a ochranu před diskriminací (*equality body*) v souladu s právem Evropské unie. Přispívá tedy k prosazování práva na rovné zacházení se všemi osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientaci, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, víru nebo světový názor. Za tím účelem poskytuje pomoc obětem diskriminace, provádí výzkum, zveřejňuje zprávy a vydává doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací a zajíšťuje výměnu dostupných informací s příslušnými evropskými subjekty.

Od ledna 2018 ochránce pomáhá také cizincům-občanům Evropské unie, kteří žijí nebo pracují v České republice. Poskytuje jim informace o jejich právech a pomoc při podezření na diskriminaci z důvodu státní příslušnosti. Při tom spolupracuje se zahraničními orgány, které mají obdobné poslání vůči českým státním příslušníkům.

A.6.1 Ochránce vyjasnil povinnosti školy ve vztahu k žákyni s diabetem (sp. zn. 15896/2022/VOP)

- I. Pokud škola nezajistí včasné proškolení pedagogických pracovníků o zdravotním stavu žákyně s diabetem a příznacích, na které je třeba reagovat, selhává ve své povinnosti přijímat přiměřená opatření ve vztahu k lidem se zdravotním postižením a dopouští se nepřímé diskriminace.**

- II. Pokud škola omezí docházku do družiny žákyně jen z toho důvodu, že má diabetes, dopustí se přímé diskriminace z důvodu zdravotního postižení. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví je sice cílem, kterým je možné ospravedlnit méně příznivé zacházení, omezení docházky do školní družiny však není ve vztahu k tomuto cíli přiměřené ani nezbytné.**

Matka popsala problémy související s nástupem dcery do školy. Uváděla neochotu pracovníků školy seznámit se s tím, na co je u její dcery s diabetem potřeba dohlížet. Projevy jejího zdravotního znevýhodnění totiž vyžadují například relaxační přestávky či jiná opatření. Upozornila také na omezení docházky do školní družiny. Obrátila se na Českou školní inspekci a zřizovatele. Škola některé postupy upravila až poté, co Česká

školní inspekce konstatovala pochybení. Trvající spory se školou nakonec skončily přesunutím dcery do jiné školy.

Při posouzení případu došel ochránce k závěru, že škola měla již na začátku podnikat dostatečně aktivní a vstřícné kroky k tomu, aby všichni pedagogičtí pracovníci věděli, jak se mají zachovat v různých situacích spojených se zdravotním stavem dívky. Onemocnění diabetem nemůže být důvodem pro omezení docházky do družiny.

A.6.2 Ombudsman upozornil na diskriminační pravidla města týkající se vyhrazeného parkování (sp. zn. 1779/2025/VOP)

Souhlas se zřízením vyhrazeného parkování pro lidi s postižením nemůže město paušálně omezit pouze na držitele průkazu ZTP/P.

Člověk s postižením se domáhal zřízení vlastního vyhrazeného parkovacího místa před svým domem. Jako držitel průkazu ZTP však neuspěl, protože město se rozhodlo povolovat vyrazené parkování jen lidem s průkazem ZTP/P.

Ochránce dospěl k závěru, že město se vůči němu dopustilo nepřímé diskriminace z důvodu zdravotního postižení. Proto městu doporučil změnit jeho pravidla, znova individuálně posoudit daný případ a do budoucna postupovat v souladu s naším obecným návodem k vyrazenému parkování. Město se nakonec rozhodlo zřídit v blízkosti bydliště nové parkovací místo pro lidi s postižením.

A.6.3 Město nemusí souhlasit se zřízením vyhrazeného parkoviště, pokud má žadatel vlastní garáž (sp. zn. 2928/2025/VOP)

Vlastnický garáže může být legitimním důvodem k tomu, aby obec odmítla člověku s postižením udělit souhlas se zřízením vyhrazeného parkování. To však neplatí, pokud je v daném individuálním případě garáž objektivně a bez přičinění člověka s postižením pro jeho parkování nepoužitelná.

Člověk s postižením požádal svou městskou část o zřízení vyrazeného parkování před svým domem. Neuspěl, protože vlastní garáž, což městská část považovala za překážku udelení souhlasu s vyrazeným parkováním. V garáži však stěžovatel nemohl zaparkovat, neboť ji využívá jeho syn k podnikání jako sklad svých produktů.

S postupem městské části ochránce souhlasil. Muž si mohl zajistit parkování vlastními zdroji tak, že by po domluvě se synem začal parkovat ve vlastní garáži a tím ji využil k jejímu primárnímu účelu. Ochránce tedy dospěl k závěru, že k uspokojení potřeb člověka s postižením nebylo nutné zřídit vyrazené parkování, a městská část se tudíž nedopustila diskriminace.

A.6.4 Zásadní pracovní jednání

Počátkem října se právník odboru rovného zacházení zúčastnil setkání na Úřadu vlády při příležitosti představení Strategických doporučení v boji proti předsudečnému násilí a nenávistným projevům a jejich implementace. Klíčovým tématem byla zejména osvěta a specializace v rámci Policie ČR, dále otázka sběru dat týkajících se předsudečné trestné činnosti a nedávné změny trestního zákoníku, díky níž se rozšířil a sjednotil výčet důvodů předsudečné trestné činnosti u různých trestních činů.

V říjnu právnička odboru rovného zacházení zastoupila ochránce na jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů. Mezi tématy jednání bylo zejména vyhodnocení činnosti Rady za uplynulé období, hodnocení spolupráce s norskou organizací Alternativa násilí, projednání a schválení řady podnětů jednotlivých výborů Rady a problematika dalšího financování agendy rovnosti žen a mužů.

Právnička odboru rovného zacházení se v prosinci zúčastnila pravidelného jednání Výboru pro sociální politiku, rodinu a péči. Předmětem tohoto jednání byly mezi jinými genderové aspekty platformové práce a psychosociálních rizik práce, jakož i dopad tzv. superdávky na nízkopříjmové domácnosti, zejména na rodiny samoživitelek.

A.6.5 Osvěta

Právníci odboru rovného zacházení přednášeli studentům a studentkám předmětu Lidská práva a demokracie na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Tématem přednášky byly kompetence ombudsmana a rovnost lidí v právním rádu a zákaz diskriminace.

Právník odboru rovného zacházení prezentoval téma rovného zacházení a zákazu diskriminace a činnost ochránce v této oblasti studentům Právnické fakulty Univerzity Karlovy v rámci předmětu Ochrana lidských práv v teorii a praxi.

Pokračovala rovněž spolupráce s Právnickou fakultou Masarykovy univerzity na výuce předmětu Klinika antidiskriminačního práva.

A.6.6 Konference, kulaté stoly a školení

Právničky odboru rovného zacházení seznámily zástupce Českého metrologického institutu s nejčastějšími případy diskriminace na pracovišti a společně diskutovali o tom, jak těmto případům předcházet a jak má zaměstnavatel reagovat, pokud již k diskriminaci dojde.

A.6.7 Mezinárodní spolupráce

Vedoucí odboru rovného zacházení se zúčastnila výroční schůze evropské sítě orgánů pro rovné zacházení Equinet. Na programu bylo vyhodnocení činnosti za uplynulý rok a plán aktivit na rok 2026. Navazovalo setkání věnované zavádění minimálních standardů

pro činnost orgánů pro rovné zacházení, které by měly členské státy Evropské unie do svých právních řádů promítнуть do června 2026.

Právničky odboru rovného zacházení se zúčastnily dvoudenního workshopu pro orgány na podporu volného pohybu unijních občanů pořádaného European Labour Authority (ELA). Jeho náplní bylo informování o aktivitách v oblasti volného pohybu ze strany EU (zejména ELA), což zahrnovalo přednášky o právní úpravě a novější judikatuře Soudního dvora Evropské unie, o práci pro platformy a virtuální pracovníky, jakož i o problémech, které s těmito typy práce souvisejí, o problematice sezónního zaměstnávání a o informačních kampaních ELA. Součástí bylo také sdílení informací mezi jednotlivými orgány, například v oblasti vzdělávání a osvěty nebo práce s klienty.

Ochránce se setkal s delegací Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI). Na setkání hovořil o postavení ombudsmana a jeho nezávislosti a o situaci v oblasti diskriminace a nesnášenlivosti se zaměřením na lidi z Ukrajiny, Romy, náboženské menšiny a příslušníky LGBTI komunity.

A.7 Ochrana a prosazování práv lidí se zdravotním postižením

Počínaje lednem 2018 ochránce zastává také funkci monitorovacího orgánu pro naplňování práv zakotvených Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením.

A.7.1 Zasedání poradního orgánu

V říjnu se činnost poradního orgánu ombudsmana pro oblast práv lidí s postižením soustředila na problematiku deinstitucionalizace a právo lidí s postižením na nezávislý život v komunitě. Poradní orgán na svém 20. zasedání projednal zkušenosti lidí s postižením se životem v ústavní péči a po jejím opuštění a diskutoval o přetrvávajících bariérách spočívajících v nedostatku komunitních služeb a podpory v běžném prostředí. V rámci jednání vystoupila Jerneja Turin, předsedkyně pracovní skupiny pro práva lidí s postižením Evropské sítě národních lidskoprávních institucí a představila evropské přístupy k deinstitucionalizaci.¹⁷

V prosinci se uskutečnilo 21. zasedání, které se zaměřilo na zaměstnávání lidí s postižením a jeho vazbu na systém sociálního zabezpečení, zejména na invalidní důchody. Členky a členové poradního orgánu diskutovali o návrzích opatření ombudsmana do Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2026–2030 v oblasti habilitace, zaměstnanosti a role státu jako inkluzivního zaměstnavatele. Významnou součástí zasedání bylo sdílení zkušeností lidí s postižením a sebeobhájců, kteří upozornili na přetrvávající bariéry na otevřeném trhu práce a s tím související nespokojenost s nastavením chráněného

¹⁷ Další informace jsou dostupné na webu ombudsmana v aktualitě ze dne 8. 1. 2026, dostupné z https://www.ochrance.cz/aktualne/pomahal_mi_alkohol_vira_a_poslusnost_vzpominaji_lide_s_postizenim_na_ustavní_peči_-ve_verejné_vyzve_sdileli_sve_zkušenosti/.

trhu, dále na nedostatek pracovních příležitostí odpovídajících jejich schopnostem a problémy s dostupností podpory a asistence. Poradní orgán přijal usnesení, jímž ochránce vyzval k dalšímu systematickému prosazování opatření směřujících k odstranění diskriminačních překážek v zaměstnávání a ke sladění podpory práce s nastavením sociálního zabezpečení.¹⁸

A.7.2 Zprávy, stanoviska a doporučení

Ochránce se vyjádřil ke kolektivní stížnosti proti České republice směřující na nedostatek sociálních služeb pro lidi s autismem¹⁹

K Evropskému výboru pro sociální práva byla podána kolektivní stížnost proti České republice. Ta se zaměřuje zejména na nedostatek vhodných sociálních služeb pro lidi s postižením, především pro lidi s autismem a s chováním náročným na péči, a dále na postavení a práva pečujících osob. Předseda Evropského výboru pro sociální práva ombudsmana na základě jeho žádosti přizval k řízení o stížnosti. V září ochránce své stanovisko zaslal Kanceláři vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před mezinárodními orgány a na konci října předložil také samotnému Výboru. Ve vyjádření shrnul poznatky ze svých výzkumů a své další činnosti. Na základě těchto zjištění dospěl k závěru o důvodnosti stížnosti.

Ombudsman se zajímal o otázku zařazení profese tlumočník do soustavy kvalifikací

V souladu s usnesením poradního orgánu, které přijal na svém 19. zasedání, byl ochránce i v tomto období aktivní v otázce odložení zveřejnění profesní kvalifikace tlumočníka českého znakového jazyka v Národní soustavě kvalifikací. Po zhodnocení analýzy, kterou poskytla odborná veřejnost Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, zaslal ministerstvu své vyjádření. V něm sdělil obavy ohledně plánovaného kroku MŠMT, mj. z důvodu neexistence metodického vedení a nutnosti zajistit pro zkoušení tlumočení českého znakového jazyka stejné podmínky, jaké jsou stanoveny pro jiné (mluvené) jazyky, což současná soustava profesních kvalifikací neumožňuje.

A.7.3 Spolupráce s Výborem OSN pro práva osob se zdravotním postižením a mezinárodní spolupráce

Účast na setkání pracovní skupiny Evropské sítě národních lidskoprávních institucí pro práva lidí s postižením

¹⁸ Přijaté usnesení je zveřejněno na webu ochránce, viz <https://www.ochrance.cz/vystupy/poradni-organ-crpdu/>.

¹⁹ Vyjádření ombudsmana je dostupné v evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/14088>.

V prosinci se právníci odboru ochrany práv lidí s postižením zúčastnili pravidelného setkání pracovní skupiny Evropské sítě národních lidskoprávních institucí zaměřené na práva lidí s postižením. Sdíleli s nimi zkušenosti a dobrou praxi. Předsedkyně pracovní skupiny je informovala o probíhajícím výzkumu k článku 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, který se týká práva na nezávislý život v komunitě. Rakouská kolegyně je seznámila s problémy se vzděláváním dětí s postižením v jejich zemi. Právníci odboru představili vyjádření ombudsmana pro Evropský výbor pro sociální práva ke kolektivní stížnosti proti České republice. Nakonec vyhodnotili činnost pracovní skupiny za rok 2025 a začali plánovat aktivity pro rok 2026.

Seznámení se zjištěními ve zprávě Agentury FRA a spojení sil k dalšímu řešení

Právnička odboru ochrany práv lidí s postižením se zúčastnila setkání, na němž Agentura EU pro základní práva (FRA) představila nově vydanou zprávu, která odhaluje systémová selhání v ochraně práv lidí s postižením žijících v institucionální péči v členských státech EU. Zjištění poukazují na případy nedobrovolné léčby, nadměrného podávání léků, fyzického i sexuálního násilí, přičemž nejde o jednotlivosti, ale o signály hlubšího selhání systému. Účastníci diskutovali o klíčových oblastech posilování ochrany, prevence a reakce na násilí v institucích a také rozpracovali konkrétní návrhy, jak dosáhnout smysluplné změny. FRA zejména vyzývá členské státy EU, aby ukončily institucionalizaci a podporovaly komunitní život a aby posílily ochranu a monitoring, zajistily bezpečné a dostupné možnosti ohlašování a poskytly personálu potřebné školení.

A.7.4 Spolupráce s lidmi s postižením, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty

Završení příprav návrhu Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením

V posledním čtvrtroce působení pracovní skupiny ke zpracování návrhu plánu podpory rovných příležitostí, která byla zřízena při Radě vlády pro osoby se zdravotním postižením, se zástupci Kanceláře ombudsmana účastnili nejen společného zasedání členů pracovní skupiny, ale konkrétněji vyjednávali o jednotlivých opatřeních i na samostatných schůzkách s ministerstvy školství, zdravotnictví, vnitra a práce a sociálních věcí. Cílem ochránce bylo pro Národní plán dohodnout taková opatření, která skutečně přispějí k narovnání příležitostí a budou rovněž v souladu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením. Návrh následně vstoupil do meziresortního připomínkového řízení, v němž ombudsman usiluje o zařazení opatření, která se nepovedla prosadit v přípravné fázi.

A.7.5 Konference, kulaté stoly a školení

Zvyšování povědomí o přiměřených opatřeních v zaměstnání v Česku i zahraničí

Na čtyřech fórech přednášeli právníci odboru ochrany práv lidí s postižením o důležitosti přiměřených opatření v zaměstnání pro lidi s postižením:

- Uplatňování antidiskriminačního práva EU v estonském Tallinnu,
- Každý máme něco – setkání zaměstnavatelů 2025 v Brně,
- školení European Law Advisors' Network v Budapešti,
- přednáška a workshop pro studující na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě.

O právech lidí s postižením v pracovní a sociální oblasti debatovali v Třešti na tradiční konferenci pořádané Českou společností pro pracovní právo a právo sociálního zabezpečení a v Senátu na kulatém stole „Dopady legislativních změn na zaměstnávání osob se zdravotním postižením“.

A.7.6 Osvěta

Tisková konference k projektu „Výtahy do škol“

Právnička odboru ochrany práv lidí s postižením přijala pozvání vystoupit na tiskové konferenci k tématu „Výtahy do škol“. Mnoho dětí, které se pohybují na vozíku, si totiž stále nemůže vybrat školu podle svého talentu a zájmu jen proto, že budova není přístupná. Projekt založila maminka dcery pohybující se pomocí vozíku na základě vlastní zkušenosti s dvouletým bojem o přístupnost školy pro svou dceru. Na akci právnička Kanceláře ombudsmana představila mezinárodní závazky České republiky, upozornila na sběr připomínek k normě přístupnosti i na chystaný projekt mapování přístupnosti škol. Zároveň vyzdvihla, že nepřístupnost také může vést k tomu, že některé děti se učí odděleně od spolužáků nebo končí v nedobrovolném domácím vzdělávání. To oslabuje sociální vazby těchto dětí s vrstevníky a zároveň negativně dopadá na jejich rodiny.

B. Dětský ombudsman

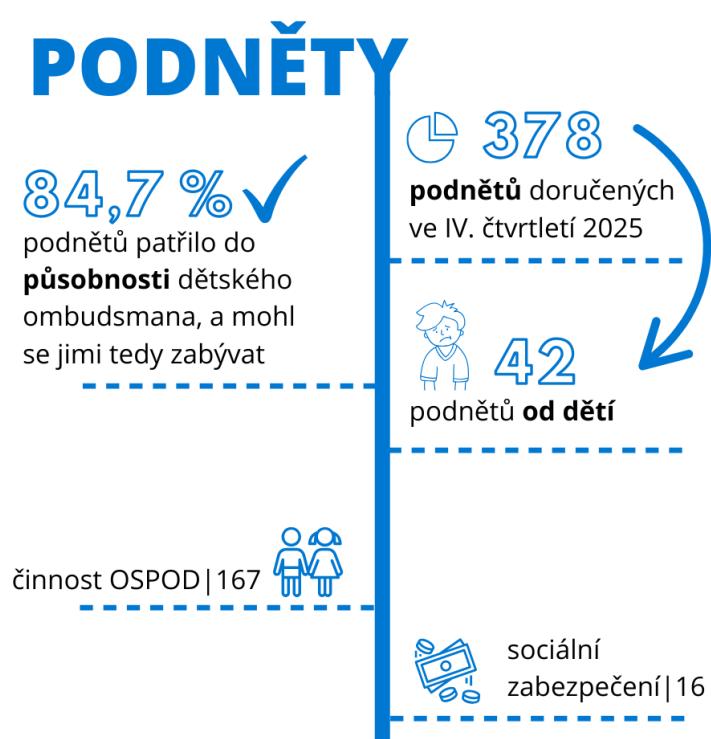
Dětský ombudsman od 1. července 2025 přispívá k naplňování práv dětí (lidí do 18 let) tím, že:

- **obecně** (systémově) sleduje a prosazuje práva dětí podle Úmluvy o právech dítěte i dalších mezinárodních smluv a
- **v případech jednotlivých dětí** prověřuje postup úřadů, zařízení a různých institucí a osob, které vykonávají veřejnou správu.

B.1 Činnost dětského ombudsmana v číslech

Ve 4. čtvrtletí 2025 obdržel dětský ombudsman celkem **378** podnětů. Podíl podnětů v působnosti je **84,66 %**. Nejvíce podnětů se týkalo ochrany práv dětí, zejména činnosti orgánů sociálně-právní ochrany dětí (167). Z celkového počtu podnětů bylo **42** přímo od dětí, které se na dětského ombudsmana obracely například kvůli rodičovským sporům nebo poměrům v dětských domovech. Dětský ombudsman obdržel rovněž **4** žádosti o vstup do soudního řízení. Této možnosti zatím nevyužil, některé z případů však dále řeší ve spolupráci s OSPOD.

B.2 Zvláštní oprávnění dětského ombudsmana

B.2.1 Legislativní doporučení a připomínková řízení

Připomínky k návrhu Strategického rámce rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2035

Dětský ombudsman zejména upozornil, že do průběhu příprav nebyly zapojeny děti, kterých se navrhovaná opatření přímo dotýkají. Toto právo jim přitom zaručuje Úmluva OSN o právech dítěte. Podobně měl výhrady k chybějící problematice zajištění participace dětí při rozhodování o jejich zdraví.

Dále upozornil na nedostatečná opatření k prevenci a ochraně zdraví, například opatření k omezení nežádoucích komerčních vlivů (jako je reklama na potraviny s vysokým obsahem cukru, tabák či alkohol) a systémová opatření k podpoře zdravějšího chování. Požadoval také dopracovat opatření k řešení nedostatku

praktických lékařů pro děti a dorost a dětských psychiatrů. Vyzdvíhl rovněž potřebu přijetí strategického dokumentu zaměřeného na komplexní řešení podpory dětského duševního zdraví a ukotvení pozice krajského koordinátora pro duševní zdraví.

Připomínky směřovaly i ke zvýšení kvality péče o matku a dítě v těhotenství, porodu a šestinedělí.

Připomínky k návrhu Akčního plánu realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2026–2027

Kromě opětovného upozornění na chybějící zapojení dětí do přípravy návrhu uplatnil dětský ombudsman několik dalších připomínek. Výhrady měl mimo jiné k chybějícím opatřením pro zajištění potřebných kapacit středisek výchovné péče k realizaci preventivních aktivit na školách, požadoval zpracovat zapojení sociálního pedagoga do aktivit primární prevence rizikového chování dětí, připomínky směřovaly také k zakotvení povinného obsazení pozice metodika prevence a výchovného poradce jako nedílných součástí školního poradenského pracoviště.

Vyjádření k poslaneckému návrhu na odložení účinnosti tzv. rozvodové novely

Předkladatelky svůj návrh zdůvodňovaly tím, že novela nedostatečně pokrývá specifické situace při řešení tzv. vysoko konfliktních sporů o péči o děti. Řešení těchto sporů přitom ani podle předkladatelek nebylo účelem dané novely. Problematika vysoko konfliktních rodičovských sporů podle dětského ombudsmana vyžaduje náležitou pozornost. Ta by se jí však měla věnovat odděleně. U nekonfliktních rozvodů bude novela rodinám naopak pomáhat. Doporučil proto vládě přjmout k návrhu nesouhlasné stanovisko.²⁰

Připomínky k vyhlášce o poskytování lázeňské péče

Rodiče dětí s postižením upozornili dětského ombudsmana, že pojišťovny nově nehradí lázeňskou léčbu jejich dětem se zdravotním postižením. Důvodem bylo zrušení hrazených lázní pro pacienty s vysokým stupněm inkontinence moči. Ta přitom souvisí s jejich zdravotním postižením, kvůli němuž do lázní opakovaně jezdí.

Dětský ombudsman proto jednal s Ministerstvem zdravotnictví. Zjistil, že ke změně vyhlášky ministerstvo přistoupilo bez zjišťování dopadů na lidi s postižením. K vyhlášce také uplatnil připomínky.

²⁰ V každém případě nebylo realisticke očekávat, že by takový návrh mohl být schválen před nabytím účinnosti tzv. rozvodové novely.

Podařilo se dosáhnout částečné nápravy – ministerstvo vrátilo od roku 2026 výjimku pacientům s inkontinencí, kteří mají některá nervová onemocnění.²¹

Dětský ombudsman připomínkoval **4** právní předpisy a jiné dokumenty za IV. čtvrtletí 2025.

V rámci toho uplatnil **20** dílčích připomínek – argumentů.

Připomínkoval např.

 strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2035,

 akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2026-2027

 a další.

B.2.2 Řízení před Ústavním soudem

V září se dětský ombudsman společně s ombudsmanem připojili k návrhu senátorů, aby Ústavní soud zrušil možnost zvláštních zápisů do prvních tříd pro ukrajinské děti. Ty ředitelům škol umožňovaly zorganizovat zápis ukrajinských dětí později než zápis všech ostatních českých i zahraničních dětí. Napadená ustanovení ombudsman a dětský ombudsman považovali za protiústavní a diskriminační. Ústavní soud v prosinci návrhu vyhověl.²²

²¹ Tisková zpráva ze dne 5. listopadu 2025, dostupná z https://www.ochrance.cz/aktualne/zmena_vyhlasky_pripravila_nektere_deti_s_postizenim_o_hrazene_lazne_ombudsman_a_zastupce_detskeho_ombudsmana_dosahli_castecne_napravy/.

²² Tisková zpráva ze dne 17. prosince 2025, dostupná z https://www.ochrance.cz/aktualne/ustavni_soud_zrusil_oddeleni_zapisy_prvnacku_z_ukrajiny_a_cast_tarifu_pro_advokaty_v_roli_ustanovenych_opatrovniku_obe_rozhodnuti_ombudsman_vita/.

B.3 Ochrana a prosazování práv dítěte

B.3.1 Zapojení veřejnosti do výběru témat

Dětský ombudsman společně s ombudsmanem požádal veřejnost, aby se s nimi podělila o téma, která si vyžadují jejich pozornost.²³ Odpovědi bylo možné zasílat různými cestami tak, aby byla tato výzva co nejvíce přístupná pro všechny. Bylo možné se obracet prostřednictvím webového formuláře, ale také například ve formě videonahrávky ve znakovém jazyce. Celkem během listopadu a prosince 2025 obdrželi ombudsman a dětský ombudsman přes 700 námětů. Ty jim pomohou zmapovat situaci v České republice. Náměty využije dětský ombudsman pro úvahy o prioritách své činnosti v dalších letech.

B.3.2 Návštěvy dětských zařízení a nepřijatelnosti tělesného a psychického trestání dětí

Dětský ombudsman pokračoval ve spolupráci s ombudsmanem při návštěvách dětských zařízení. Společně prověřili podmínky v několika zařízeních různého typu – dětské psychiatrické klinice, diagnostickém ústavu či zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Během vícedenních návštěv sledovali pracovníci Kanceláře nejen materiální podmínky v zařízeních, ale také bezpečí dětí, vhodnost umístění dítěte do zařízení daného typu nebo podporu kontaktů s rodinou.

Při návštěvách zjistili, že v některých zařízeních dochází k tělesnému trestání dětí ze strany pečujících zaměstnanců. Setkali se s vyhrožováním, křikem i fackami. Za účelem ochrany dětí proto o svých zjištěních informovali OSPOD a zřizovatele daného zařízení. V závažnějších situacích podali trestní oznámení.

Zástupce dětského ombudsmana upozornil, že děti umisťované do ústavní péče si s sebou nezřídka přinášejí těžké, či dokonce traumatizující životní zkušenosti. Ty se často odrázejí v jejich chování. Péče o takové děti může být velmi náročná. Přesto nelze akceptovat, aby se jim místo bezpečného prostředí dostávalo dalšího zraňujícího jednání, navíc ze strany těch, kdo by jim měli poskytovat pomoc a podporu. Děti si pak v sobě důsledky v podobě úzkostí, deprese, agresivity nebo třeba sociální izolace mohou nést až do konce svého života.

Na nepřijatelnost tělesného trestání dětí v návaznosti na svá zjištění dětský ombudsman upozornil také v tiskové zprávě.²⁴

²³ Tisková zpráva ze dne 4. listopadu 2025, dostupná z https://www.ochrance.cz/aktualne/vidite_problem_ktery_by_nemel_zustat_bez_povsimnuti_podelte_se_s_nami_o_temata_ktera_podle_vas_potrebujici_pozornost_ombudsmana_ci_detskeho_ombudsmana/.

²⁴ Tisková zpráva ze dne 21. října 2025, dostupná z https://www.ochrance.cz/aktualne/telesne_a_psychicke_trestani_deti_v_ustavní_peči_naprosto_neprijatelné_varuje_zastupce_detskeho_ombudsmana_a_podava_trestni_oznameni/.

B.3.3 Zprávy, stanoviska a doporučení

Vyjádření pro Nejvyšší správní soud

Zástupce dětského ombudsmana vypracoval a zaslal Nejvyššímu správnímu soudu stanovisko v souvislosti s projednáváním právní věci týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím ve vedení dítěte jako ohroženého v evidenci OSPOD.

Příprava na monitorování tématu duševního zdraví dětí

Již před započetím fungování instituce oslovil zástupce dětského ombudsmana děti a mládež formou dotazníkového průzkumu a zjišťoval, která téma jsou pro ně palčivá a čemu by se podle nich měl věnovat. Z výzkumu, do něhož se zapojilo téměř 300 dětí a mladých lidí ve věku 11–25 let, vyplynulo, že mezi dvě nejtěživější téma patří duševní zdraví a školství.²⁵ Aktuálně se připravuje na monitorování tématu duševního zdraví dětí.

B.3.4 Mezinárodní spolupráce

Návštěva Slovenska

Právníci odboru ochrany práv dětí navštívili slovenského komisaře pro děti (dětského ombudsmana). Diskutovali problematiku sledování práv dětí podle Úmluvy o právech dítěte, ukazatele, personální náročnost a další. Zajímaly je rovněž vstupy do soudních řízení a zkušenosti komisaře pro děti s tímto úkolem. Debatovali také o participaci dětí a fungování poradního orgánu komisaře pro děti – Parlamentu dětí a mládeže. Aktivně se zapojili do třídenního participačního setkání dětí.

Spolupráce s agenturou FRA

Zástupce dětského ombudsmana se připojil k dotazníkovému šetření Agentury EU pro základní práva (FRA) k tématu Posilování integrovaného systému ochrany dětí. V návaznosti na ně uspořádá FRA v lednu 2026 také konzultační setkání s dětskými ombudsmany k posilování integrovaných systémů ochrany dětí, jehož se zúčastní zástupce dětského ombudsmana.

B.3.5 Ostatní spolupráce

Zástupce dětského ombudsmana navázal spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví a předal mu náměty k řešení při přípravě novely zákona o zdravotních službách a podmírkách jejich poskytování.

²⁵ Tisková zpráva ze dne 29. května 2025, dostupná z

https://www.ochrance.cz/aktualne/nejlepsi_darek_nejen_ke_dni_deti_dusevni_pohoda_a_skoly_kde_se_citi_dobre_zjistil_zastupce_ombudsmana/.

Právníci odboru ochrany práv dětí jednali s Ministerstvem práce a sociálních věcí o tématu ochrany osobních údajů dětí v médiích.

Spolupráci navázali také s Justiční akademií, a to k více tématům, mimo jiné k tzv. rozvodové novele, vysoce konfliktním sporům rodičů o děti a výkonům rozhodnutí ve věcech péče o děti.

Spolupracují také s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na podpoře participace dětí a mládeže ve veřejné správě.

B.3.6 Konference, kulaté stoly a školení

Jak odhalit riziko vykořistování dětí bez doprovodu z Ukrajiny?

Zástupce dětského ombudsmana zjišťoval, zda o ukrajinských dětech, které přijíždějí do České republiky samotné anebo s jinou dospělou osobou než s rodiči, vědí orgány sociálně-právní ochrany dětí a zda umějí vyhodnotit riziko jejich vykořistování.

V návaznosti na jeho šetření Ministerstvo práce a sociálních věcí změnilo metodiku týkající se dětí bez doprovodu z Ukrajiny. Výsledky šetření, novou metodiku a postupy, jak odhalit riziko vykořistování, právníci Kanceláře ombudsmana ve spolupráci se zástupci ministerstev práce a sociálních věcí a vnitra, jakož i organizace La Strada představili pracovníkům sociálně-právní ochrany dětí na seminářích v Ostravě a v Praze.

B.3.7 Osvěta

Exkurze pro děti

Kancelář ombudsmana navštívilo 11 školních kolektivů. Děti se chtěly dozvědět, co dělají ombudsmani a jak to u nás vypadá.

B.4 Vyřizování podnětů a jiná šetření postupu úřadů a jiných subjektů

B.4.1 Dětský ombudsman pomohl dívce zorientovat se v tíživé situaci (sp. zn. 370/2025/DO)

O pomoc požádala dětského ombudsmana dívka v tíživé situaci. Její matka se potýkala se závislostí na alkoholu a dívku měla i fyzicky napadat. Dívka zatím přebývala u tety a nebyla si jistá, co s ní bude dál.

Právník odboru ochrany práv dětí s dívkou probral možnosti toho, že by o ni dál pečovala teta. Vysvětlil jí také, co znamená terapeutický pobyt, který jí doporučovalo středisko výchovné péče a OSPOD. Přitom také ověřil, že OSPOD je v případu aktivní, s rodinou pracuje a jedná v zájmu dívky.

Dívce tak pomohl zorientovat se v situaci a ujistit se, že OSPOD stojí na její straně.

B.4.2 Dětský ombudsman vytkl OSPOD nedostatečnou komunikaci s dítětem (sp. zn. 79/2025/DO)²⁶

Dítě má právo na to, aby ho OSPOD informoval o všech podstatných věcech, které se ho týkají (podle toho, kolik mu je let a jak je rozumné).

Šestnáctiletá dívka si stěžovala na špatnou komunikaci OSPOD. Měla pocit, že jí nevysvětlil, proč se má přestěhovat z jednoho zařízení pro děti do druhého. Také jí neřekl, že musí celé prázdniny strávit na letních táborech a proč, přestože chtěla být část léta s matkou.

Dětský ombudsman zjistil, že OSPOD s dívkou dostatečně probíral, že půjde do jiného zařízení. Řešil s ní i důvody přemístění. Na změnu ji připravovala taktéž psycholožka. OSPOD s dívkou ale nemluvil tak často, jak mu ukládá zákon, a zároveň si některé rozhovory nezaznamenával. Navíc, jako její kolizní opatrovní jí nevysvětlil konečné rozhodnutí soudu – hlavně to, kdy se bude stěhovat. Neřešil s ní, kde stráví letní prázdniny, ani si neověřil, jestli to dívka ví. Měl jí rovněž vysvětlit, proč nemůže být část prázdnin u mámy.

OSPOD si následně vytvořil systém za účelem hlídání pravidelných návštěv dětí v zařízeních. Začal také důkladněji zaznamenávat všechny rozhovory s dětmi. Dětský ombudsman trval také na tom, aby OSPOD dětem vždy vysvětlil rozhodnutí soudu a ověřil si, že mu rozumí. Dětí, které žijí v zařízeních, by se měl ptát, zda ví, kde budou trávit prázdniny, a jestli jim to vyhovuje.

Brno 20. ledna 2026

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(elektronicky podepsáno)

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce ochránce práv dětí
(elektronicky podepsáno)

²⁶ Zpráva o šetření je dostupná v evidenci stanovisek ochránce, viz <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/14092>.